

DATUM
2024-06-12
ERT DATUM
2024-04-11

DIARIENR
2024/94-4
ER BETECKNING
Fi2024/00894

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Statskontoret instämmer i utredningens förslag till principer som bör vara vägledande inför den kommande programperioden. När det gäller utredningens konkreta förslag lämnar vi synpunkter på de som gäller att förändra organisationen och ansvaret för att hantera EU-medel, att skapa en gemensam teknisk plattform samt att införa en ny lag om skydd för vissa EU-medel.

Förändring av organisationen

Statskontoret delar utredningens uppfattning att det finns skäl att koncentrera arbetet med EU-medel till färre myndigheter, bland annat för att öka effektiviteten och rättssäkerheten.

Statskontoret instämmer i utredningens uppfattning att förslaget innebär en genomgripande förändring för de berörda myndigheterna. Det gäller inte minst uppgiften att rekrytera ett stort antal medarbetare med rätt kompetens till Jordbruksverket och Tillväxtverket, samt att minska antalet ännu mer vid länsstyrelserna och Svenska ESF-rådet. Statskontoret har tidigare beskrivit de olika utmaningar som myndigheter behöver hantera i liknande sammanhang, liksom Jordbruksverkets förutsättningar för att kunna hantera jordbruksstöden och myndighetens övriga uppgifter.¹

Som utredningen påpekar behöver en så genomgripande förändring påbörjas så fort som möjligt inför nästa programperiod. Det gäller också förslaget att koncentrera handläggningen och prövningen av projekt- och investeringsstöd till sex länsstyrelser. Statskontoret har i annat sammanhang bedömt att länsstyrelserna

---

¹ Se När myndigheter ställer om – Erfarenheter av snabba omställningar (OOS 48, 2023), Jordbruksverkets ökade kostnader för administration av EU-stöd – konsekvenser och utmaningar (2016:25) och Hur ska Jordbruksverket nå en ekonomi och verksamhet i balans? En analys av förutsättningar och vägar framåt (2022:2).

behöver få gott om tid för att förbereda och genomföra en sådan förändring, också när det gäller mindre omfattande områden än i det aktuella fallet.²

Som utredningen beskriver kommer förändringen att åtminstone på kort sikt leda till ökade kostnader av olika slag. Det gäller framför allt medan förändringarna genomförs, det vill säga när myndigheterna ska hantera EU-medlen inom den nuvarande programperioden parallellt med att bygga upp en ny organisation inför nästa period. Enligt Statskontoret bör de förväntade kostnaderna analyseras och omställningen planeras noga innan den påbörjas. När den nya organisationen har etablerats behöver såväl kostnaderna som de övriga aspekterna som är centrala för verksamheten följas upp. Det gäller bland annat konsekvenserna för rättssäkerhet, likabehandling, objektivitet, överskådlighet och enkelhet för mottagarna av stöden.

Gemensam teknisk plattform

Statskontoret delar utredningens uppfattning att de svenska myndigheterna i första hand bör utnyttja de system som kommissionen tillhandahåller för att dela information för att granska och kontrollera utbetalningar, och att det inte bör skapas en nationell plattform med samma syfte. Regeringen bör därför analysera förutsättningarna för att ansluta till de befintliga systemen, liksom för att ansluta de förvaltande och utbetalande myndigheterna och organen till Utbetalningsmyndigheten. Först om det visar sig finnas stora hinder mot att utnyttja de befintliga systemen bör regeringen överväga att bygga upp en nationell gemensam plattform.

Lag om skydd för EU-medel

Statskontoret tillstyrker förslaget till en ny lag om ett effektivt skydd för vissa EU-medel. Samma typ av krav på att anmäla misstankar om brott eller oegentligheter som gäller på andra områden med liknande risker för missbruk bör gälla för hanteringen av EU-medel.

Statskontoret delar inte utredningens bedömning av hur lagen kommer att påverka myndigheternas administrativa börda. Med utgångspunkt i utredningens egna resonemang om orsakerna till att så få misstänkta brott eller oegentligheter anmäls så kommer lagen rimligen att leda till fler ärenden och mer administration. För att motverka det bör myndigheterna få i uppdrag att utveckla sina rutiner och sin handläggning så att det går att upptäcka eventuella missbruk på ett effektivt sätt.

---

² Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet (2023:14).

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och organisationsdirektör Michael Borchers, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Michael Borchers